

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednim prilagam ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gld. 6 60
pol leta 6 „ 60 „ 3 30
četrt leta 3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici, št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane naročnine se ne odzivamo.

Oglašit in poslati se računijo po petih vrstah: — tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake vrste. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. L. v. d.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici „n Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu dola Caserma.

Kastelir — drugo Ricmanje?

Laska raznarodovalna p. liuka zabrajuje, kolikor le more, po celi Istri slovan-skemu prebivalstvu ljudske soie v materinem jeziku, pač pa postavlja, če ni drugače, potom „Lege“ laske soie povsodi tam, kjer je količjak ugodnih tal za to. Če zapazijo, da zna v kaki občini več prebivalcev tudi lasko, tedaj je gotovo, da postav. o v kratki dobi med nje „Legino“ soio. Zavednosti je tuin-tam se premalo, Lahi holi, o okoli njih s sladkimi besedami, jih lovijo v zanke z denarjem, obdarujejo otroke v soli, potem pa prigovarjajo, da lasko mora ze tako vsakdo znati, da je torej lepa prilika, naučiti se tega potrebnega jezika, podana z „Legino“ soio.

Za soio pride cerkev. Kjer so take raz-mere, tje dobijo v kratkem laskega duhov-nika, zlasti škof Flapp v poreski škofiji ume izborno tako delo. Tak duhovnik, ki ne ume večine prebivalstva, pridiguje lasko, govori najrajši le lasko, ker slovenko ali hrvatsko pač ne zna, marveč le lomi in se spakuje v našem jeziku. Tak duhovnik ima pa tudi na-logo, da prežene staroslovenščino in sploh vso slovenščino iz cerkve.

Tako, kakor je navedeno v ob-h od-stavkih, je v Kastelirju v Istri.

„Legino“ soio so ze se prenasali ter postavili tje tudi soio družbe sv. Cirila in Metoda. Ali za soio je prišel tudi raznaro-devalni laski pop Degrassi. Moža smo ze opi-sali v „Soči“. Hrvatsko ne zna, le tolče hrvaščino, da je usmiljenja vredna, drugače pa je poslan od Flappa v Kastelir, da užene hrvatske Kastelirce v laski jaremu, da zavlada v cerkvi in izven nje lase na. V Kastelirju, ki šteje 1200 duš, je nekaj ljudij, ki hočejo biti Lahi. Seveda Lahi niso, marveč Hrvatje, ali zapeljeni so in sedaj „jo veljati za Lahe. Da bi se jih pa popolnoma utrdilo v laskem prepričanju in v laski veri ter da bi se potegnili še druge za njimi, v tako svrhu stoji tam „Legina“ sola in se šopiri laski pop Degrassi. V Kastelirju je bila velika večina takoj razburjena, ko je prišel bivši frater De-grassi, ali upali so vendar, da bo varoval stare šege in običaje v božji službi ter bi se končno ze se kako izhala z njim. Toda hi-

tro se je pokazalo, kaj misli L-h, in razbur-j nje je raslo, naraslo pa je v odločen odpor proti cerkvi na dan Sv. Resnjega Telesa. Pred mesecem dnij smo opisali v „Soči“, da je čital na omenjeni dan Degrassi laski de-kret škofa Flappa, da se ima pri procesiji pevati evangelije edinole po latinsko. Ljud-stvo je bilo razdraženo, in ko so čuli „Do-minus vobiscum“ in „Initium s. evangelii“, kar se v Kastelirju od pamtveka ni zgojilo, so ljudje preklinjali, mnogi so se pokrili pa odšli z otroki domov. Šli so potem do Flappa, pritožiti se, ali on jih je odgnal, češ, da morajo lepo ubogati, ker hoče papež tako! Kastelirci so nastopali prav energično ter mu povedali, da ako jim vzame njihov jezik iz cerkve, potem ne potrebujejo ne duhovnika ne cerkve, ter da je najbolje, da se cerkev zapre. Škof je gledal temno za njimi; ako ima še kaj vesti, se mu je morala oglašiti, ker je znano, da papež se ni rekel poslednje besede v vprašanju bogoslužnega jezika...

Od tu naprej se je Kastelir spremenil. Ljudje so razburjeni, v cerkev hodi le par ljudij, poslušat, kaj baš pripoveduje pop Degrassi, drugi se držijo doma, kjer lahko v miru molijo Boga ter jih ne vznemirja na-vzočnost laskega popa. Cerkev strahijo orož-niki, ki tudi drugače hodijo pridno v vas. Po vsej sili se hoče tam iz cerkve docela pre-gnati raba slovanščine ter vstvariti laskemu popu položaj, da bo nemoteno gospodaril nad hrvaškim prebivalstvom; pravimo nad hrvaškim prebivalstvom, kajti pravih Lahov tu ni, marveč, kakor rečeno, le hočejo ve-ljati nekateri za Lahe, ki pa se doslej niso nikdar upirali slovanškemu bogoslužju, ker je pač slovanščina njihov materini jezik. Vse je bilo prav, nikdo se ni spodtkikal nad nobeno rečjo, dokler ni začela cerkev sama mešati ter je vstvarila sedaj naravnost nez-nosen položaj v Kastelirju. Flapp se skriva med drugim tudi za izgovor, da so razni župeupravitelji peli tudi latinsko sv. evange-lije, ali ta izgovor je prazen, ta izgovor je laž, katere pa se oprijemajo, da imajo vsaj nekaj proti rabi staroslovenščine. Da se na-merava nekaj proti Kastelirju, je kazala tudi ta okoliščina, da po župniku Pelhinu ni bilo

razpisano več mesto župnika. Flapp sploh ne mara župnikov na takih krajih, marveč na-mešča župe-upravitelje, da dela z njimi, kar hoče. Tako jim je lahko usilil Degrassija. Ta Degrassi pa mora biti poleg vsega drugega malo na kratkem, kar se tiče pameti, kajti drugače bi pač ne učil otrok križati se tako, da štejejo 1, 2, 3, 4, 5 ter pri tem delajo križ, in drugače bi jih pač ne učil, da je Bog oče led, sin sneg in sv. Duh voda! Ta človek mora biti brezverec. Ljudstvo v Ka-stelirju mu tudi res pravi, da je Martin Lu-ter. Radi tega so bile sle matere k škofu Flappu ter mu povedale, kako uči, ali škof jih je odpravil na kratko, češ, da lažejo. Pogumne žene pa so rekle, da laže on.

Od škofa je naravna pot do na-d-sko fa. Odposlanec Kastelircev, ugleden mož stare korenine, jak dober posestnik in go-spodar, blaga hrvaška duša, je prišel v Go-rico k nadškofu, ter bil v sredo sprejet v avdienci. Ker mož vidi, kako podijo Boga v Kastelirju in v Poreču, je vzel s seboj lepo izrezljan lesen križec, na katerem so izdelane podobe Očeta, Sina in Sv. Duha, češ, morda jih tudi v Gorici več ne poznajo. Ko je prišel k nadškofu, je položil križ na mizo ter povedal: Dosao sam u ime Očca, Sina i Duha svetoga... potem pa je razložil nad-skofu vso reč ter mu tudi pokazal dve vlogi na glavarstvo in na ordinarijat v Poreču, v kateri popisujejo svoje gorje ter zahtevajo razpis župnije. Župnika, ki bo spoštoval obi-čaje ter umel jezik ljudstva, zahtevajo, De-grassija pa naj se odstrani. Ta Degrassi zmerja sedaj one može, ki so bili sli v Poreč k škofu pritožiti se, s frazezoni, podtika jim zlobne namene, da mu hočejo farovž vzgati ter da mu strežejo po življenju; tako jih obrekuje namreč v cerkvi nedeljo za nedeljo, radi česar pa ga pojdejo tožiti, kar je edino prav... Nadškof je sprejel sicer omenjenega moža prijazno, ko mu je postavil križ na mizo, mu je stopil znoj na čelo, čital je navedeni vlogi, končno pa povedal, da ne bo nič. Tudi nadškof se je sklicaval na papeži, in končno rekel možu, da naj gre k papežu! To pa je ogrelo kri kmetu-poštenjaku, in odgo-voril je nadškofu tako drastično, da tega ne moremo tu navesti. Na to je odšel...

Nadškof gorški je potemtakem o do-bril postopanje Flappovo. Temu se sicer nič ne čudimo, ker tako bi bil najbrže storil vsa k nadškof. Saj smo citirali pred kratkim iz „Nase Sioge“, da v borbi proti glagolici so merodajni politični oziri. Vlada jo hoče zatreti, škofje so izvrševalci njene volje, vezani po reverzu. Tako delajo tudi v Dalmaciji.

Vest, da je odposlanec Kastelirja opra-vil v Gorici tako malo, kakor deputacija 19 v Poreču, razburi sicer jako miroljubne Ka-stelirce le še bolj. Gotovo je to, in nam se je povedalo, da Kastelirci ne odnehajo, mar-več stopijo na novo pot, kakor so stopili Ricmanjci. Drugače tudi ne morejo. Namestu miru in sporazumevanja, namesto dela lju-bezni je uvedla edino zveličevalna katoliška cerkev v Kastelirju nekako izjemno stanje ter provzročila med dobrim in vernim ljud-stvom nečuvstvo duševno trpljenje.

Slovenska in hrvaška javnost pa bo morala začeti vse drugače se baviti s takimi pojavi, kakor je kastelirski, nego se je to doslej godilo. Ljudstvo ne sme ostati samo v tem tako važnem boju.

Tu bi bila naloga duhovščine, nastopiti za pravice ljudstva v domači cerkvi, in ako bi imeli narodno čutečo duhovščino, bi se bila ze zdavnaj organizirala narodno, kakor je organizirana laska, in kot taka bi prav lahko stala v bran proti takim lopovščinam, kakor se godijo z Ricmanjci in kakor so se pričele goditi s Kastelirci. Cerkev je vendar njeno polje. Toda naša kle-rikalna javnost se ne meni za take reči, ker stoji na stališču, da se mora vse pokoriti vsakemu škofu, škofa Nagl in Flapp pa sta najboljše zapisana pri „Slovencu“. Tukaj se baš vidi, kako brezнародni so klerikalci!

Slovanški priimki plemenitašev grofije Goriško-Gradišanske.

(Konec.)

Gradišče:

Paskal pl. Godenik — Godnik (Go-denich). Leta 1719.

Andrej pl. Paljak (Paljach). L. 1753.

Islandski ribič.

Pierre Loti.

Roman. Iz francoščine prevedel Fran Šturm.

(Dalje.)

Ko so sedeli zvečer za mizo z velikimi noži v rokah ter se gostili z dobro, toplo večerjo, se je pripetilo včasih, da se je zasmeljal, kakor nekdanj, komičnim dogodbicam, ki so jih pripovedovali tovariši.

V sreču je morda mislil nekoliko na Marjetico, ka-tero si je želel Silvester v svojih zadnjih trenutkih gotovo za njegovo ženo, — in katera je bila sedaj uboga deklica, ki nima nikogar na svetu... Morda pa je tudi še tlela v globinah njegovega srca tiha žalost za umrlim prijateljem...

Toda Janovo srce so bila še nedotaknjena, malo poznana tla, ki se dajo težko vladati. Vršile so se v njem stvari, katerih ni nikdar razodel drugim ljudem.

XI.

Nekega jutra okrog tretje ure, ko so tiho sanjali v gosti megli, so začuli nekaj kakor glasove, ki so se jim zdeli tuji, nepoznani. Spogledali so se, kar jih je bilo na krovu, kakor bi se hoteli vprašati z očmi:

— Kdo je govoril?

Ne, nihče! nihče ni rekel besedice.

In res, to je moralo priti od zunaj, tam iz onih meglenih praznin.

Mornar, ki je imel posel z rogom, je bil zanema-ril svojo skrb od prejšnjega večera; sedaj je planil po koncu ter napei vso sapo in jo pihnil v rog, da se je daleč razlegalo.

Ze ta glas v tišini je zadostoval, da je izpreletel može mrz. In kakor da je priklical ta glas prikazen iz globin, se je pojavila čisto pred njimi v sivih me-glah nenadoma visoka, grozeča stvar: jambori, jadra, vrvi, slika popolne ladje se je vspela mahoma pred njimi, kakor one strah vzbujajoče podobe, ki jih pri-vabi včasih jeden sam svetlobni žarek na razpeta ja-dra. Tuji možje so se prikazali blizu, da bi jih lahko dosegli z rokami; bili so sklonjeni čez ladjin rob ter so jih gledali s široko odprtimi, preplašenimi očmi...

Možje na „Mariji“ so planili po koncu, pograbili mačke, droge, vesla — sploh vse, kar so našli v na-glici dolgega in trdnega — ter uprli vse to proti tuji ladji, da bi jo tako obdržali v dovoljni razdalji. Mor-narji na tuji ladji so storili jednako ter molili proti „Mariji“ vse polno dolgih kolov, da bi jo potisnili nazaj.

Toda v vrveh in drogovich nad glavami so začu-tili samo neznamen ropot, in jambori, ki so se bili za trenutek zapletli drug v drugega, so se takoj zopet osvobodili brez vsake škode. Sunek je bil vsled mir-nega morja še lažji, skoro ga ni bilo čutiti, da, bil je tako slab, da se je v resnici zdelo, kakor bi bila mehka stvar brez vsake teže...

Ko se je poleglo razburjenje, so se začeli možje smejati; spoznali so se med seboj:

— Ohé! to je vendar „Marijac“.

— Saj res! Gaos, Laumez, Guermeur!

Tuja ladja pa je bila „Kraljica Berta“, kapitan Larvoër, tudi iz Paimpola; možvo je bilo vse iz vasi krog Paimpola; oni velikan tam s črno brado, ki se je smejal ter kazal svoje bele zobe, to je bil Kerje-gon, doma iz Ploudamiela; vsi drugi so bili iz Plou-nesa ali pa iz Plounérina.

— Zakaj pa ne trobite nič na rog, divjaki vi? je vprašal Larvoër s „Kraljice Berte“.

— Pa vi? roparska, zanikrna drhal, strup našega dobrega morja!

— O, mi!... To je nekaj drugega; nam je prepo-vedano razgrajati, je odgovoril kapitan skrivnostno, s premetenim nasmehom krog usten, na katerega so se mornarji še večkrat spomnili in kateri jim je dal mnogo misliti.

Potem pa se je pošalil, kakor da je že preveč povedal:

— Naš trobentač je tako silno trobil, da se mu je rog razletel.

In pokazal je pri tem na čudnega možica, na ka-terem je bilo videti samo vrat in silno široke prsi; noge pa so bile nizke, in v vsej njegovi spačeni po-stavi je tičalo nekaj vznemirjajočega in grotesknega.

In potem so čakali, da pride kaka sapa ali pa kaka struja, ki bi zopet razdružila obe ladji. Začeli so kramljati. Držali so še vedno ladji z lesenimi dro-govi v primerni razdalji ter si pripovedovali novice iz domovine in govorili o zadnjih pisnih, ki so jim jih donesli „lovci“ od sorodnikov in žen.

Sf. Peter:
Rudolf vitez Wacławiczek. Leta 1899.

Renče:
Katarina pl. Matevžič (Matheusig). Leta 1727.

Solkan:
Ivan Krst. Milosič pl. Mildenhof (Millossig). Leta 1728.

Strasoldo:
Marija Davidowsky de Bucina. Leta 1835.

Amalija baronovka Schlutitzky L.
1868.

S tem končujemo izpisek slovanskih priimkov v pokneženi grofiji Gorisko-Gradišanski. Mnogo je pristnih slovanskih, o katerih ni nikakega dvoma glede izvira, tujcem pa je bil zapisan tudi kak priimek, o katerem se da dvomiti, da bi bil slovanski, ali vendar zveni po naše. Če se upoštevajo, da so Colloredi Kolovrat, Zucco Čuki itd., potem se ni čuditi, če smo se vstavili včasih tudi pri kakem takem priimku, o katerem se utegne na prvi hip dvomiti, je li slovanski ali ne. Pretvarjanje pristnih slovanskih priimkov v laske je tako, da napravijo priimek v slučajih tako laski, da se ne more vsakega prepričati, da je izvir slovanski. Slovenski Batič se piše v Gorici Battiggi, lani pa je umrl v Gorici neki Cerneti, čegar oče se je pisal Cernatič. — Med navedenimi priimki se nahajajo tudi takih plemenitastev, ki so bili le začasno v deželi, ali so se tu poročili ali umrli. Ti se poznajo že na posebnih imenih. Ali če odštejemo vse te, pridemo vendarle do zaključka, da se preobilo slovenske krvi pretaka po plemenitastih Gorisko-Gradišanske in da moramo biti malo hvaležni tistim časom, ki so nam odtujevali slovanske sinove, ko so se popenjali nad navadnega seljaka.

Končno omenjamo še, da sestavlja sedaj g. Schviz pl. Shvizhoffen jednako knjigo, kakor je „Der Adel in den Matriken der Grafschaft Görz und Gradisca“, tudi za Kranjsko, ter je že v tisku.

Slovenci!

Vabimo Vas na XIX. veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda ki bo v četrtek dne 4. avgusta 1904. v Žalcu pri Celju. Začetek sv. maše ob 10. uri, začetek zborovanja v dvorani g. Fr. Hodnika ob 11. uri.

Po zborovanju skupni obed, za kateri naj se udeleženci do 2. avgusta t. l. zglašajo pri odboru podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Žalcu. Kuvert brez pijače stane tri krome. Po obedu razhod po Žalcu in okolici. Ob 5. uri popoldne koncert.

Ravnateljstvo c. kr. državnih železnic je z odlokom z dne 3. julija 1904 št. 19587/5 dovolilo, da se odpelje poseben vlak

iz Žalca v Celje dne 4. avgusta 1904. zvečer ob 8. uri 23 minut, ki bo imel direktno zvezo z vlaki proti Ljubljani in proti Mariboru.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Dopisi.

Iz Gorice. (Nekaj v odgovor.) — Čuditi se je, da smatra „Goričin glasbenik“ kritiko o srednješolskem petju nerodnim, malenkostnim, otročjim ali bolj rečeno sušmarjam, ki bi ne zaslužila odgovora, in vendar odgovarja v dolgem in širokem članku, ki je pa komaj uvođi klobasariji po vzorcu A. K. Govori sicer o zasebnih, nečednih, kruhoborskih namenih, ki so vsaj po njegovem mnenju privedli do tega, da se je spisal omenjena kritika, in to pa vse radi tega, ker meni, da je kritiziral g. Komel mase! Kaj ima „Goričin glasbenik“ z g. Komelom, nas ne briga, vsak pa lahko kaj uvidi, kako mu je g. Komel v želodcu! Ravna se je „kritik“ po svoji navadi. Vzel je eno osebo, pripisal jej kritiko, baval se z njenimi studijami zelo natanko, grdil gospoda Komela po stari navadi, ker je mnenja, da pokaže svoje glasbene zmožnosti, ako napada moža, ki res kaj razume o glasbi.

In „Goričin glasbenik“ si upa celo trditi, da se je „Soča“, javni časnik, zlorabljal v čisto zasebne in nečedne namene! Kaj pa „Gorica“? Ali ni sprejela v svoje predale popolnoma neosnovanih napadov na popolnoma nedolžno osebo?

Namen kritike ni bil ta, da bi jo bralo nerazodno občinstvo, ki pikantnim grajam rado veruje, kakor sam piše „Goričin glasbenik“, pač pa je povedana neprikrita in neolepšana resnica, ker drugače bi menilo občinstvo, da je vse v redu, kar se tiče srednješolskega petja, če časniki molče! Časnik bere, kakor pravi prav dobro „Goričin glasbenik“, tudi šolska mladina, ki začne dvomiti, da morda njen učitelj vendar ne zasluži toliko spoštovanja, kakor muga ona izkazuje, berejo predstojniki, kateri prav lahko spremenijo, prebravši kritiko, svoje dobro mnenje, ako jih lastna glasbena izobrazba ne dela dovolj samostojnih. Kar se tiče šolske mladine, mu povzam, da nas je sama šolska mladina opozorila na slab pouk v petju, o čemur se pa nismo mogli prej prepričati, nego pri edinem javnem nastopu v cerkvi. Ako se pa predstojniki tako malo brigajo za to zadevo, je pač naloga časopisov, da se jim odpre oči, ker menda nimajo na gimnaziju še „Beschwerdebuch-a“. Kar je rečeno v kritiki v „Soci“ o zmožnostih učiteljev petja na gimn. in realki, bodi popravljen v toliko, da so mogoče omenjeni učitelji res zmožni, da pa nočejo ali pa ne morejo pokazati teh zmožnosti. Kar se tiče glasbe, je in ostane najboljši sodnik uho in dober okus.

Radovedni smo na stvar en odgovor „Goričin glasbenik“, v katerem bodo, kakor si mislimo, le nesramni napadi na tretjo osebo, namreč na g. Komela. Se ne kaj! G. Komelu je predbacival, da je šel v Rim poslušati, kako orgljuje in pojejo. Zakaj se pa hodijo slikarji izobrazevati v velika mesta, v galerije? Ravno radi tega, ker se ne morejo dovolj izobraziti, recimo na Gočah. „Goričin glasbenik“ bodi tudi popolnoma pomirjen radi Komelovega izpričevala, s kakršnim se menda on sam ne more ponasati. Da, da, kam spravi človeka nevoščljivost!

Iz kočjanske županije. — (Konec.) Glede obč. blagajne, čes, da se je ista po predlogu župana izročila g. I. Vuga, vikarju v Kozani, nima občina nikakega interesa, pač pa škodo, ker namesto enega mora plačevati dva; le župan je imel s tem dvojno korist — prihraniti si delo in prikupiti naklonjenost duhovščine. Vi, g. dopisnik, tožite tudi, da pod bivšimi župani ni bilo nobene kontrole. Prav brezpomembno se nam zdi segati v dobo nekdanjih županov, toda resnici na ljubo moramo priznati, da tudi ta Vasa trditelj, g. dopisnik, ne temelji na istinitosti, kajti prepričate se prav lahko iz zadnjih sedmih zapisnikov, da so se vsrile po inicijativi bivših županov revizije tedanjih obč. računov po za to zbranim odseku od strani starasinstva. V te revizijske odseke je bil zbran tudi Reja. On je celo, z dovoljenjem tedanjega župana Musiča, si vzel obč. račune na svoj dom, kjer je poljubno in komodno pretresoval račune! Potem pa je isti Reja delo v svoji hiši do dobrega prekuhanje in s svojim podpisom kot pravično spoznano bil ob tla iz občinskih podplati teptal. V tem slučaju morebitne pomankljivosti bi morali zadeti tudi Rejo kot pregledovalca občinskih računov.

Za časa upravnih dob bivših županov se razume, da ni bilo kljub dobri volji mogoče doseči onega smotra, za katerim so potrebe in časi stremili. Virov, kateri bi odprli pot napredku, tedaj ni bilo. Z ozirom na tedanje okoliščine, moramo priznati, da se je mnogo več storilo na občinskem polju nego slednja leta. Če vzamemo v poštev dejstvo, da nekaj je dohajalo v obč. blagajno k večjemu do 400 gl. na vžitini na vino in meso, a sedaj pa celo 9000 K. Kam smo pa prijadrali z obč. dokladi na zemljarino! Opravičeno in smelo bi mi občinarji mogli računati, da s takimi izdatnimi občinskimi dohodki bi se moral ne le dolg plačati, marveč še „kapital“ bi moral izrasti. Kaj pa je? Novi dolgovi!

Kar se tiče samohvale dopisniške o cestnem in stavbenem napredovanju, je tudi več ko pretirana. Kar je Reja storil, tega mu nikdo ne krati, toda vsakdo, kdor je hvalisanje po „Gorici“ in „Prim. l.“ bral in poobližje pozna izvor preobrata v napredku slednji čas v tej županiji, se je nehote zakrohotal in začudil drznosti, ki si prisvaja poštvalnost in trud istih, ki se jih po

imenovanih listih kot ničvredneže in prenapeteže vladi.

Oglejmo si torej vsaj v glavnih potezih one preuredbe, katere se kot zlate svetlinje pripenjajo po našem dopisniku na županovo prsa. Zgradbo nove obč. ceste v davčni občini Vipolze je pripisati tamošnjim obč. zastopnikom, na čelu jim gosp. A. Školaris. Občinska cesta Vrhovlje - Krasno - Višnjevik-Drnovik se je zgradila vsled požrtvovalnosti prizadetih občinarjev; v dosego raznih podpor so se ljudje s pomočjo tamošnjega gosp. vikarja Znidarčiča prizadeti obč. odborniki. Edino zaslugu ima pri tem g. župan, da je na dotične prošnje pritisnil obč. pečat — drugega pa nič. Popravo zvonika v Gradnem je pripisati preteci nevarnosti, katero delo se ni dalo odlagati. Vikarijatska hiša v Vedrijanu se je dogradila pod župnikom Znidarčičem. Nov zvonik v Krasnem je vzel pod županom Musičem. Nova obč. cesta v davčni občini Šmartno, ki vodi iz Vedrijana, se je zgradila tudi pod bivšimi župani.

Se nismo župana Rejo poznali, so se prebravljali že kosi skladovnih cest, in sicer med Šmartnim in Zalimbregom, Šmartno-Bale-Gonjace-Kaleha, Gonjate-Vrhovlje-Gradec, ob. Hum, obč. Kojško, in na Steharšci. Prestava in prebravnave nevarnega klanca pod Šmartnim je bila še, preden je bil Reja župan, pri cestem odb. v pravem tiru. Župnišče v Kojškem se je popravilo po prizadevanju množ, katere dopisnik sedaj v zahvalo klobuta in katerim je župan takrat metel polena pod noge ter skušal spraviti jih v skripce.

Kar se tiče novega župnišča v Šmartnem, se dovolj jasno povedali Šmartenski zastopniki v obraz županu pri občinski seji, da oni se upajo brez njega sezidati farovž, in da župan je premajhen, da bi na Šmartenski farovž nosil kamenje. Da se je to delo tako za nekaj časa zavleklo, je bilo na polni nesoglasje med davčno občino Vrhovlje in Šmartnim radi prispevanja za to zgradbo, katere spornost se je morala končno kompetentnim potom rešiti. Zaslugu pri tej gradnji imajo pa le naši možaki v Šmartnem.

Vseh podrobnosti nam ni volja niti nam čas ne dopušta popisovati. Iz podanega pač vsak trezno misleci lahko spravi, koliko da je vredna na to stran, kakor tudi na sploh dopisniškova baharija in pisarija; in da so naši nasprotniki županovega kalibra povsod jednaki, kadar jim tako kaže, da svojega bližnjega brez najmanjšega povoda v blato teptajo, sebe pa okiznani s pavjim perjem, v deveta nebesa povzdigujejo. Ako nam da povoda naš prijatelj, imamo se marsikaj rjavega v vreči, da se izsuje.

Da Vam nismo, g. dop., na vsako podrobno točko odgovorili, se nadejamo, da nam oprostite, saj veste, da čas je zlata vreden in v odgovor za take oslarije zapravljati ga se ne splača. — Zdravstvujte!

(Dalje v prilogi.)

— »Moja« mi piše, je izpregovoril Kerjégon, da je ravnokar dobila majhnega, ki smo ga pričakovali, sedaj jih imamo ravno dvanajst.

Nekemu drugemu je povila žena dvojčka, in tretji je pripovedoval, da se je omožila lepa Ivanka Caroff, ki je bila pri Islandcih prav dobro znana — z nekim bogatim, pohabljenim starcem iz okraja Plourivo.

Videli so se kakor skozi bele tančice, in zdelo se je, da izpreminja to tudi njihove glasove, ki so prihajali pridrušeno, kakor iz neznanih daljav.

Jan ni mogel odtrgati oči od majhnega, že starikevega možička; bil je prepričan, da ni tega ribiča še nikdar nikjer videl, pa vendar ga je bil ta takoj pozdravil, kakor intimen znanec: »Dober dan, moj veliki Jan;« bil je grd, podoben opicam, in tudi njegove bodeče oči, s katerimi je neprestano mežikal, so imele nekaj zlobnega, opičjega na sebi.

— Meni so poročali, je izpregovoril zopet Larvoër s »Kraljice Berte«, o smrti vnuka stare Ivone iz Ploubazlaneca. Služil je sedaj pri mornarici, kakor veste, in poslali so ga na Kitajsko. Škoda za fanta!

Vsi, kar jih je bilo na krovu »Marije«, so uprli oči v Jana, da bi videli, če mu je že znana ta nezgoda.

— Da, je dejal s tihim glasom in ponosnim, malovažnim izrazom, pisal mi je o tem moj oče v svojem zadnjem pismu.

Vsi so ga gledali, radovedni, je li kaj žalosten, in to ga je dražilo.

Naglo so krožile njihove govornice skozi blede meglo, ker minute njihovega čudnega sestanka so potekale.

— Moja žena mi tudi piše, je nadaljeval kapitan Larvoër, da je zapustila hči gospoda Mévela mesto in da biva v Ploubazlanecu ter streže svoji stari teti

Ivoni; sedaj si služi kruh z delom svojih rok. Sicer sem bil pa jaz vedno prepričan, da je to dobro, pogumno deklo vkljub svoji gosposki obleki in navadam.

In zopet so se vsi ozrli na Jana; to mu je bilo že preveč, in jezna rdečica mu je stopila v porjavela lica.

S to pohvalo, ki je veljala Marjetici, se je končal razgovor z mornarji »Kraljice Berte«, ki je prišla danes poslednjič v dotiko z živimi bitji. Nekaj trenutkov sem so že postajali njihovi obrazi bolj nejasni, njihova ladja že ni bila več tako blizu, in kar naenkrat niso čutili mornarji na »Mariji« ničesar več, kamor bi uprli svoje drogeve; konci njihovih vesel in kolov so se zmajali v praznem prostoru ter popadali drug za drugim v morje, kakor velike, mrtve roke. Potegnili so jih torej na ladjo ter jih odložili: »Kraljica Berta« se je potopila v globoko meglo ter bliskoma izginila, kakor izginejo oblike transparenta, če si ugasnil luč za njim. Hoteli so še zaklicati nekaj v slovo, toda nič ni odgovorilo njihovim klicem, — samo zmeden šum njihovih lastnih glasov, kakor slabotno ječanje; spogledali so se plačo.

»Kraljice Berta« se ni vrnil z drugimi ladjami z Islanda, in ko so dobili mornarji na »Samuel-Azéridu« v nekem fjordu ostanke razbite ladje, ki je bila brezdvomno »Kraljica Berta«, so jo nehali pričakovati; meseca oktobra so bila potem vpisana imena njenega moštva v cerkvi na črne plošče.

Po onem dnevu, ko se je sešla »Marija« s »Kraljico Berto«, je ostalo morje vez čas do vrnitve v domovino lepo mirno; toda tri tedne poprej je bil pridivjal od zahoda silen piš, ki je odnesel več mornarjev ter potopil dve ladji. Mornarji na »Mariji« so se večkrat spominjali Larvoërjevega čudnega nasmeha;

čudne misli so jim prihajale, in sklepali so to in ono. Več ko enkrat je videl Jan v sanjah grdogo človečka z opičjim obrazom, in marsikateri se je strahoma vprašal, če niso govorili ono jutro z mrtveci...

XII.

Poletje je potekalo, in koncem avgusta, ko so se prikazale jutraj prve megle, je bilo videti tudi Islandce, ki so se vračali domov.

Že tri mesece sta stanovali Marjetica in stara Ivona skupaj v Ivonini koči; Marjetica je zavzela mesto hčere v tem zapuščenem domu umrlih mornarjev. In nesto je vse, kar so jej bili pustili, ko je bila prdana hiša njenega očeta: svojo lepo, »gosposko« posteljo in svoja lepa raznoberna krila. Naredila si je sama novo črno obleko po zelo preprostem kroju, nosila črno, nabrano avbo iz debelega mušlina, kakor stara Ivona.

Vsak dan je šivala v mestu pri premožnih ljudeh, ter se vračala še le zvečer domov. Na potu je ni nihče nadlegoval; ostala je še vedno malo ponosna, in fantje so čutili nekako spoštovanje do nje; kadar so jo pozdravljali, so se jej še odkrivali, kakor nekdanj.

V prijetnem poletnem mraku se je vračala iz Plimpola po oni dolgi poti ob skalnem obrežju ter diha sveži morski zrak, v katerem se človek tako oddahne. Šivanje ni škodilo njenim lepim oblikam — kakor to zgodi pri drugih, ki so vedno sklonjene nad delo — in ko je gledala morje, se jej je vzravnila postava, prsi so se jej širile; gledala je na morje, široko morje, po katerem je plul Jan, daleč, bogve kj.

(Dalje pride.)

Kojako, 27. jul. — Po veliki suši, ki je zavladovala v naših krajih in zažugala vničiti vse poljske pridelke, je prišlo v soboto nekaj dežja, a v torek okoli šeste ure je padala dlje časa z dežjem še precej debela toča. Je že tako! — Nas Kojščane ima Bog nekoliko rad, raditega se nas spominja o tem času in nam pošlje toče v precej obilni meri! —

Toča je pobila v nekaterih krajih veliko pridelka, tako v Kojškem, Kozani, Vipolzhah, posebno pa na Dobrovem.

Streljanje s „kanoni“ je utihnilo, poslali so jih v „penzijo“. Ljudje so namreč uverjeni, da streljanje proti toči ne koristi nič, ker jo je proti „božji postavi“, med tem ko na Spod. Stajerskem so „kanoni“ povsod v rabi in tudi mnogo pomagajo.

Kakor smo izvedeli, je tresčilo okoli poludne v torek na senožetih blizu Kobalarja v neki hrast, pod katerim so kosci jedli, in je jako poskodovalo eno dvajsetletno dekle. Ponesrečeno so prenesli domov, kjer se nahaja v težkem stanju.

Mimogrede bodi omenjeno, da ima neka naša gospa dva sinova na goriskem gimnaziju. Oba sta navdušena „hajlovca“. Med šolskim letom sta namreč poslala drugim „neodrešenecem“ na gimn. vnanji zavitek zveplen „Sudmark-vereina“ po pošti. Tega počenja niso zapazili ali pa niso hoteli oni, ki bi vzdignili velik krik, ako bi kak slovenski dijak poslal svojemu šolsku zavitek zveplen družbe sv. „Cirila i Metoda“; tedaj bi bilo vse po koncu in dotični bi bil strogo kaznovan, alpa celo izključen!

Iz Ozeljana. — V Ozeljanu smo imeli prej dva zvonova, sedaj pa nam je eden strajkal in nam odpovedal službo. Druga ga si ne ukupimo. Ali bi ne bilo dobro, da bi se se bira zmajšala od cerkovnika, ker sedaj zvonile na en zvon? Pravično bi vsaj bilo. Na vsak način ima sedaj manj dela!

Dne 25. aprila 1877. pod št. 52 je pisal dekan črnški pokojni Mihael Mervig mej drugim šempaskemu farnemu uradu, da dvomi, ako si bodo pustili vzeti ekskurze in stare cerkvene pravice sv. Mihaela in Ozeljanci. Prav je rekel! Naj stane, kar hoče, kakor je bilo v začetku rojstva „katapana“ župnika Kristoforistisa Ignacija Ksaverija l. 1705., tako ostane do konca, dokler ostanemo še katoličani. Prejeli vneti duhovniki so opravičili te dolžnosti in Bog je blagoslovil ljudstvo po dobrih duhovnikih z dobrimi letinami, z zdravjem pri živini ter ljudje so imeli zegen božji. Sedaj hočejo imeti duhovniki vse na lahko ter tagajo, krajšajo in manjšajo križ in svoje delo. „Kdor hoče biti moj učenec, naj vzame svoj križ in naj gre za menoj!“

Mi pa ostanemo pri „katapani“ naših starih od l. 1705. Od tega nas ne odvrne nobena sila več. Vse si bomo prizadeali in in gotovo tudi zmagamo. Prvikrat se obrnemo na ordinarijat nadškofjski in upamo, da pojde ugodno, ako pa ne, gremo osebno v Trst na patronat in na finančno prokuraturo. Pridemo že do živega.

Opomba. Franc Rijavec. Št. Mihael št. 1. je zapustil 100 gld. za večno maso, pod pogojem, da se bode brala masa pri Št. Mihaelu, kjer je pokopan. Mej drugimi je rekel, se žive priče: „Saj lahko pride župnik k Št. Mihaelu za 5 gld. mesečno. V testamentu res ni bil pisan Št. Mihael, pa tudi Šempas ne. Ne razumemo, s kako pravico se se bere masa v Šempasu!“

Cerkveni ključarji, združite se z občinarji in ne pustite, da bi po naših cerkvah se prah valjal in mah raste radi sedanjih duhovnov. To je vestna stvar! Kakor bomo mi Boga častili, tako nas bode en blagoslovil! Nekoč na Sv. Blaža dan, bila je nedelja, je gosp. kaplan kričal v cerkvi Sv. Mihaela na altarju Sv. Blaža. „Vera pesa, vera pesa“, kje so tiste lepe navade, da so se ljudje priporočevali Sv. Blažu, kot pomočniku za zdravje grla! Nekdaj je duhovnik blagoslovljal grla vernih s prižganima svečama, koji ste bili navkriž zvezani. Kedo je kriv tega? Mlačnost kristjanov. On je kričal in kričal... Kaj menite, da je dosti biti zapisan v krstnih bukveh in potem je dobro? Se molite!

Mej drugim je zaupil en otrok iz množice: „Mama, pojmo domov!“ Lep utis! „Iz ust otrok in sesajocih si je napravil hvalo!“

Gosp. župnik je pa ta dan Sv. Blaža, svojega patrona počastil na ta način, da ni prišel do njega. Lep poklon!

E, k „Rebku“ bi šel gotovo po vseh starih!

Tako odmeva na stirištolitnico ozeljske cerkve in na dvestoletnico „katapana!“

iz Branice, dne 24. jul. 1904. — (Odhodnica kurata Valesa.) V nedeljo 10. t. m. je jel jemati slovo branški kurat od svojih vernikov. Izpred altara je s solznimi očmi deklamiral pesem v slovo, katera si je sam, ali kakor pravijo, mu jo je ziožil neki znani pesnik Matere božje z Vipavskega, potem je še malo poropotal po liberalcih, in konec je bil slovesa za to nedeljo.

V „Gorici“ in „Prim. listu“ pa opisuje sam „v imenu Brančarjev“, da so se videle solze žalosti na obrazu vseh. Res da smo videli nekoga, ki je imel prehlajen nos, da je rabil žepni robec. Pravo oporoko ali kuracijsko povelje pa je dal šele v nedeljo 17. t. m. svojim vernim za v prihodnost, namreč duhovnika, katerega udobite, morate vse ubogati. Mir vam voščim, ali mir boste imeli šele tedaj, ko odpravite vse liberalno časopisje, ko ne bo zahajel noben liberalni list več v vašo lepo branisko dolino. Saj vidite, kaj delajo liberalci, posebno po Vipavskem. (Katoliški pevovodje z Goč, kaj ne, g. Marko!) Srečo vam voščim, ali srečni boste le tedaj, ko ne bo več nobenega liberalca med vami, ker ti so sami vohuni in ne hodijo v cerkev po drugo kot da mene ovajajo.

Taka in enaka povelja je dajal, končno, ko pa je videl, da noče nobeden jokati, je jel sam polglasno ihteti in zaključil je svoj slovesni govor. V sredo jo je pa v spremstvu 3 okoličanskih nunccev odkuril proti Št. Petru pri Gorici. Sedaj mu bo morebiti dana čast, da bo Antoniju Klobasi osebno častil za njegovo udrihanje po g. A. Gabrščaku, da ne bo treba iz dalje Branice pošiljati čestitke n. pr. pod firmo Nežnanovič, in A. K. bo tudi smel biti zadovoljen, da ne bo treba zahvaljevati se v „Gorici“ za poslano mu častilko.

To smo napisali, da veste, da smo še vedno ravno isti, in če boste kaj odgovarjali, imamo še dovolj gradiva, brez strahu, naš prijatelj Znanovič.

Is Devina. — Prav začuden čitam v „Prismojencu“ dopis iz Devina, ki pa ne izvira od devinskega občinarja, kakor se je podpisal, ampak od nekega znanega nuna iz bližnje fare. Ako pravi, da imajo v Devinu prednost Lah, potem mu mora biti Devin presneto malo znan. Zadovoljni moramo biti v Devinu s sedanjim položajem. Vsa italijanska stranka se je umirila in ne kako uklonila naši stranki, kar je posebno pričala nedeljska tombola društva „Ladije“. Seveda ne izostane škandalozno petje ob poročnih urah, katero se bi tudi lahko poizgubilo, ako bi se le malo več cenjeno županstvo za to pobrigalo! Prosimo!

„Prednost“ Italijanov je prvi vzrok, zakaj se ne sme postaviti sodnija v Devinu. Drugi vzrok je že omenjena lega Devina ob periferiji Krasa. Zato se mora postaviti sodnija v Št. Ivan. Hoja nuncce, kako smo merili? Devin je na koncu Krasa? Št. Ivan pa, ki je pol ure oddaljen od laskega Tržiča, leži v sredini? Ne, to po mojem mnenju ni sredina. Sredina bi le bile Jamlje. Kaj ne da?

Prosil bi le vas, da v prihodnje pustite Devin pri miru, ako niste niti znan, niti dobro poučen v naših razmerah. — Da imamo v Devinu umazano kapelo za cerkev, to ni treba predbacivati nam, ker ni kapela naša, ampak grajska, v katero ne smemo brez dovoljenja zabiti niti žebija.

Kar se pa tiče viših sfer, o tem molčimo. Le prosili bi vas, ako pohitite vi gor, da vržete tudi nam rešilno vrv, da se tudi mi rešimo iz tega Devina, kjer po vašem mnenju človek ni več varen!

Občinar.

Domate in razne novice.

Kmetijskega shoda, ki se je vršil v četrtek v Gorici, se je vdeležilo kakih 50 oseb, večinoma zastopnikov raznih gospodarskih društev in županstev. Govorili so: odborniki c. kr. kmet. društva J. Kontić, A. Strekelj, Kovač, zastopnik gospodarskega društva v Sv. Križu Medvešek, zastopnik sadjarskega društva v Komnu J. Strekelj, ud c. kr. kmet. društva A. Gabršček, dež. poslanec Grča itd. Slisalo se je mnogo novih krivic, ki se nam gode v c. kr. kmet. društvu in ogorčenje proti predsedništvu je bilo veliko. Omenimo še željo, ki jo je shod sprejel, da bi se vsi naši poslanci, državni in deželni, stvari resno poprijeli.

Obenem se opominjajo vsi oni udje, ki niso še plačali letnine za 1904., naj store čim prej svojo dolžnost.

Razprava o rihemberških dogodkih. — Obljubili smo zadnjič, da se danes nekoliko povabimo s podatki te razprave. Na čelu bodi omenjeno, da je bila obtožnica proti enemu Lahu in petim Slovincem sestavljena v laskem jeziku. Iz tega se vidi, da nasemu državnemu pravdnistvu že en abruceški analfabet zadostuje popolnoma, da potem z laško obtožnico doseže, da se vodi razprava, pri kateri sedi tudi pet slovenskih obtožencev, v laskem jeziku. Sicer je državnega pravdnika namestnik Jaglič to krivico deloma popravil s tem, da je pri razpravi utemeljeval obtožnico napram slovenskim obtožencem v slovenskem jeziku; toda laška obtožnica v tem slučaju postavlja državno pravdnistvo v jako čudno luč, da se ne izrazimo ostreje. Upamo, da setaki slučaj ne bodo več ponavljali.

Dogodek, o katerem pišemo, in pri katerem je moral leči v prerani grob Ivan Ličen, je bil povod mnogemu pisarenju po laskih listih, ki so vabili vsi krivdo na Rihemberčane, češ, da ne poznajo gostoljubnosti, da so barbari itd. In zagovornik Lorenca Chiaravallija je tudi čutil pri razpravi potrebo, da udari na to struno. No, razprava je pokazala, da so bili moralni provzročitelji zla, ki se je dogodilo v Rihembergu dne 2. rožnika t. l., edino Lah. Povedali smo že, da sta 13. susca dva Abruceza sprožila v Gerzejevo gostilno več strelcev iz samokresa. Ako so kaj takega dogodili v kakem kraju, je pač več nego naravno, da mora to še tako mirne ljudi razburiti. Hvala lepa za goste, pred katerimi človek ni varen življenja. Po tem dogodku so si prišli večkrat domačini in Abrucezi v lase. Toda nikdar niso ti spopadi imeli krvavih posledic, kar se more bržkone pripisovati miroljubnosti domačinov, kajti Abrucezi so nosili vedno pri sebi kako ostrilo, končno jim pa se to orožje ni zadostovalo. Hoteli so si nabaviti še samokrese po vzgledu svojih dveh prednikov pod pretvezo, da jih mislijo bajé domačini spoditi iz kraja. Kako ničredna je bila ta pretveza, kaže pač najbolje to, da so Lah, kakor je razprava pokazala, na praznik Sv. Resnjega Telesa (2. rožnika) pred Bratinovo gostilno na cesti razsajali in zapirali prehod. Pri tem so prepevali še izizvalne pesmi a la „questa è la nostra terra“. Priča Antonija Kerševan je označila obnašanje Lahov s tem, da je rekel, da so delali celi dan „despet“. Ob vsem tem je Chiaravalli-jev zagovornik govoril o gostoljubnosti v starih Atenah. Dr. Pavlič ga je dobro zavrnil. Kaj bi bili storili Atenci, ako bi prišli kaki Sciti v Atene kruh služiti, pa bi tam na kak grški praznik razsajali na kakem javnem trgu in peli izizvalne pesmi? Gostoljubnost zahteva dvojne dolžnosti, zahteva torej tudi od gosta, da se ta spodobno vede, ne pa, da se vede kot gospodar in vrhutega se domačine izziva! Vedno izzivanje od strani Abrucezov je moralo domačine razburiti, in kaj čuda, če je prišlo do pretepa!

Ako pa si ogleđamo položaj v kritičnem trenutku, je isti tudi vez drugačen, kakor so ga slikali laski listi. Hoteli so isti zvaliti vso krivdo na domačine; toda razprava je pokazala, da je bil Chiaravalli vse kaj drugega, nego opravičen v to, da je potegnil nož in se z istim branil. Obtoženec Franc Ličen je povedal, da je potem, ko sta ostala le Ivan Ličen in Chiaravalli še na trgu, prišel zopet na ta prostor ter rekel Ivanu: „Pojdi proč, ima nož“. Isto tako je izjavila tudi priča Gvardjancić, da je videla že pred pretepom nož v Chiaravalli-jevi roki. Predno se je torej sploh bilo braniti, je Abrucez že imel na men, rabiti nož. In državni pravdnik je izjavil, da sledi iz razprave, da ni imel Chiaravalli le namena braniti se, ampak tudi napadati z nožem. Dalje nista ne Ivan ne France Ličen, katere edina sta se ruvala s Chiaravallijem, kajti razprava je to jasno pokazala, imela nikakega orodja v rokah. Chiaravalli je bil torej vse kaj drugega, nego v nevarnosti za življenje. Chiaravalli pa je hotel svoje kruto dejanje s tem opravičiti, da so ga napadli stiri, in da je bil tako zmešan, da ni vedel, kaj je delal. Ta njegova izpoved pa je v popolnem pro-

tistovji z njegovimi prejšnjimi. Enkrat se je spominjal vsega, drugič pa nicesar. Da ni bil v takem položaju, da bi moral rabiti nož, kaže pa še posebno to, da Pasquali, ki je ves prizor opazoval in je sam Lah iz kraljestva, niti ni čutil potrebe, da bi vsaj z besedo nastopil v prilog svojemu rojaku. Vse to je navedel državni pravdnik, da opraviči svojo obtožbo za prekorajenje silobrana. Kdo je bil pripravljen za tepež in za celivanje krvi, ali Lah ali domačini, kaže tudi Angerilli-jev slučaj. Tudi ta je imel nož v rokah in je porezal Antona Fabjana na roki, in Anton Fabjan je sam priznal, da je Angerilli-ja na to oklofotal. K sreči so temu ubranili, da bi bil nož rabil tako, kakor ga je rabil Chiaravalli.

Bodi to dovolj! Nasi citatelji si izpovedanega lahko napravijo sodbo, kako veseli morejo biti Rihemberčani svojih gostov, in v koliko so opravičeni laški napadi na tamnošnje prebivalstvo.

Bodi pa tukaj tudi povedano, da bi Slovenec, ki bi bil storil čin, kakor ga je storil Chiaravalli, v Italiji ne bil poplačal istega le s štirimi meseci zavora radi prekoračbe silobrana, ampak s čim drugim!

„Knajpovec“. — Izšla je danes sedma številka Knajpovca s tako-le vsebino: Ob nevihti, Počitnice, Sadje in jagode, O otroškem spanju, Zdravniški nasveti pri izberi poklica, Mladim materam, Zastrupljenje s krompirjem v salati, Krive noge, Illova, Raznoterosti in Za kuhinjo in hiso.

List se je že precej razširil po vseh slovenskih deželah v kljub svojemu mlademu življenju. Opozorjamo še enkrat nove naročnike, da jim ne moremo postreči več s prvo številko našega lista, ker nam je že pošla.

List stane dve kroni celo leto in se naroča na naslov: Upravištvo „Knajpovec“ v Gorici.

Planinske vesti. — V „Planinskem Vestniku“ čitamo:

„Podbrdo postane valed nove Bohinjske železnice jako važen kraj za turiste, ker je od tam že znanomovana pot Slov. plan. društva na Črno prst. Črna prst je od te strani najbolj pristopna turistom. Steza je lepa in položna, da se dospe na vrh (1845 m) brez vsakega napora in truda. Podbrčani sami so se zavedali važne lege svoje vasi in Črne prsti posebej, zato so začeli razmisljati o ustanovitvi nove podružnice Slov. plan. društva za Basko dolino. Po prizadevanju Cerkljanske podružnice so za sedaj opustili to nakano, ker bi imela nanovo ustanovljena podružnica isti delokrog kakor Cerkljanska; bolje ena močna nego dve šibki podružnici. Zaradi združitve in sporazumljenja so sli dne 3. julija t. l. v Podbrdo podružnični načelnik z gg. Rudolfom Pretnerjem in Petrom Brelihom. Pridobili so tamkaj ob tej priliki osem članov brez vsakega prigovarjanja, tako da so nam imponovali nasi vrli, zavedni in narodni Podbrčani. Ta pojav narodne zavednosti in složnosti jako veseli osrednji odbor Slov. plan. društva zlasti sedaj, ko treba povsod resnih delavcev, da se okoristimo domačini z novo železnico. Zato srčna hvala vrlim Podbrčanom in Cerkljancem za složno delovanje, ki je edini temelj naši bodočnosti!“

V Trenti ima društvo zaupnika Tožbarja, po domače Špik, ki preskrbuje vse za spremljanje turistov. Svoj dom ima v hiši št. 4.

Planinski shod čeških in slovenskih akademikov. — Československi akademski plan. krožek priredi dne 13. in 14. avgusta meseca planinski shod v Bolcu. Sestanek članov in prijateljev planinstva bo pri Aljaževem domu v Vratih, od koder pojdejo v prekrasno Trentsko dolino. Tu prenoče v novo pripravljenih planinskih prenočiščih, potem odpotujejo po Soški dolini v Bole, odtod pa polezejo na Mangart in na Kanin, resna konkurenta Triglavu glede prirodnih krasot. Sploh se bode skrbelo, da se ne bo v času do sobotnega sestanka nihče dolgočasil. Dne 18. avg. bo v Logu v hotelu g. župana M. Černuta seja s prosto zabavo, naslednji dan, v nedeljo, pa planinska veselica v Bolcu z raznovrstnim programom. Drugi dan razstane.

Na Bled je doslo po izkazih „Letoviskega lista“ do dne 16. t. m. 1153 tučev. Med temi je prav veliko Slovanov iz vseh krajev, tudi z Ruskega in iz Amerike. Opazili smo, da celo Slovenci pišejo zglasila v —

nemškem jeziku. (Dr. Šustersič, narodno-katoliški junak. Op. ur.) Šalobarde, kdo naj vas spoštuje? Ali vas ni sram, ko čita to svet v „Letoviskem listu“?

Dne 7. avgusta se bo vršila v Vratih slovesna otvoritev „Aljaževega doma“, postavljenega v spomin desetletnice „Slov. plan. društva“, ki hoče s to novo stavbo vstopiti v turizem, da bodo imeli dobro prenočišče na izhodišču na velike partije v Julske Alpe, pa tudi letoviščarjem, ki si žele počitka in miru med veličastnimi gorami.

Novi člani rastejo tudi pri ajdovsko-vipavski in pri cerkljanski podružnici. Prva izkazuje novih 8, druga pa 9.

Iz Trente na Triglav. Pod tem zaglavjem je pričel nekdo, ki se je podpisal Trentar, priobčevati v „Pl. Vestn.“ izlet na Triglav.

Umrli je 27. t. m. gospa vdova Josipina Kranjc iz znane rodoljubne Kosovelove hiše v Črnicah. Pokojnica je bila jako blagočutna in dobra gospa. Naj počiva v miru!

Združeni slovenski in hrvaški abiturijenti srednjih sol prirede 6. avgusta v Ljubljani sestanek. Na sporedu je javen shod s svobodno debato, na kojem se bodo v posameznih referatih razpravljala vsa peca dijaska vprašanja. Istega dne zvečer se vrši prijateljski komers, naslednji dan pa polete abiturijenti na Bled. Udeležba s hrvatske strani obeta biti obilna; zategadelj je želeli, da se slovenski abiturijenti sestanka polnostevilno udeležijo. Takisto se na sestanku prijazno vabijo tov. akademiki in vsi prijatelji učeče se mladine. Natančni spored slavnosti se objavi pravočasno.

„Dekliški dom“. — Gospa, ki ima vse potrebne sposobnosti, namerava otvoriti v Gorici „Dekliški dom“, ki bi bil zavetišče slovenskim hteram, kjer bi se vzgajale npravstveno-versko ter poučevale po šolskih urah v vseh različnih vrstah ženskih del ter raznih rečij, ki se jih potrebuje v gospodinjstvu, kakor priprave na mizi k obedu, urejanje spalne sobe in drugo različno. Klavir in citre na razpolago. Poduk na klavirju, citrah, v angleščini, francoščini, italijanščini proti posebnemu honorarju, na željo starišev. Strogo nadziranje deklic, skrbi se za higijeno, sprehode itd. Hrana primerna, dobra, raznovrstna. Plaćilo mesečno za hrano in perilo od 40 K naprej.

Ponudbe je nasloviti na gospo Drasler Marijo, rojena pl. Gariboldi, Gorica, Via Orzoni 40.

„Tolminsko učiteljsko društvo“ bode imelo svoj redni občni zbor v Kobariidu dne 4. avgusta t. l. ob 9. uri predp.

Dnevni red: 1. pozdrav predsednika, 2. poročilo blagajnika, 3. pravne razmere učiteljstva, 4. poročilo blagajnika, 5. volitev novega odbora.

Bernhart pobegnil. — Martin Bernhart je našim citateljem se v dobrem spominu, to je oni Bernhart, ki je storil grd zločin nad laško delavko Meotli na mostu iz Stracice v Podgoro. Pisali se je razno o njegovi obsodbi, ali istina se je pokazala sedaj, da se je namreč nahajal Bernhart se vedno v vojaški bolnišnici v Trstu, iz katere pa se mu je posrečilo ubežati. Bernhart se je nahajal v tržaški bolnišnici vojaški v drugem nadstropju skupno z nekim Henrikom Rozmanom, bivsim narednikom 87. pešpolka, bila sta skupaj v jedni celici, deljeni na dvoje. V oknu je debelo železje, okno je obrnjeno na dvorišče, v bližini mrtvašnice. Ob 11½ zvečer v sredo je šel inšpekcijski podčastnik okoli ter našel vse v najlepšem redu. Ob 12½, ko je šel mimo celice Bernhartove, je pogledal še enkrat skozi okence na vratih, da gre potem počivat. V svoje veliko začudenje je opazil, da ste obe postelji, Bernhartova in Rozmanova, prazni. Hitro so preiskali celico ter videli, da je železje v oknu odmaknjeno na vrhu, na tleh pa je ležalo orodje, s katerim sta izlomila iz zida železje. Na posteljah ni bilo rjuh, ker sta se jih bržčas poslužila pri plezanju z okna na tla. Globine z drugega nadstropja je kakih 8 m. Ko sta prišla na tla, sta morala čez drug zid, visok 3 m. Ko sta prišla čezenj, sta bila prosta. Kam sta krenila, se seveda ne ve. — Oni Rozman, ki je pobegnil z Bernhartom, je bil narednik 87. pešpolka v Pulju ter je bil ukradel v septembru 1903. iz polkove blagajnice 12000 K, potem pa pobegnil v Švico. Ali ta denar mu je čudovito hitro pošel, ker je živel razkošno. Čez dva meseca so ga aretirali, ker je bil brez

sredstev! Ko so ga peljali v zapor, se je vstrelil v čelo iz revolverja, ali premalo, ker po dvajsetih dneh je bil že zdrav. Izročili so ga vojaški oblasti v Bregencu, odkoder so ga poslali v bolnišnico, da se dožene, če je pri zdravi pameti ali ne. Tako je bilo doslej tudi z Bernhartom. Ali oba „norca“ sta sedaj srečno ušla. — Vojska, ki je stal na straži na hodniku, tačas, ko sta pobegnili, so aretirali, ker je zanemaril svojo dolžnost v toliko, da ni pogledal v celico vsako četrt ure, kakor je predpisano.

Na dopis iz Gorice o slovenskih napisih se je oglasil pri nas g. P. ter opozoril na napis na „tendi“ v slovenskem jeziku; kar se tiče izlozbe, se tudi naredi vse tako, da bo prav!

Sedaj, ko devajo po ukazu z magistrata, nad vsako prodajalnico, obrtno delavnico itd. napise, moramo zahtevati tudi slovenskih napisov vse povsodi, kjer se poslužujejo Slovenci!

Kruh se podraži. — Zadruga pekov je sklenila v seji 27. t. m. podražiti kruh, in sicer s 1. avgustom tako-le: Vseh vrst kruh se podraži za 4 vin. pri kilogramu. Finejši izdelki, zemljice, korneti itd., od 10 vin. na 12 vsaki štiri komadi. Večji korneti od 14 na 16 vin. 4 komadi. Sklenilo se je tudi, da se oni, ki se ne bi držali teh določeb, kaznujejo z globoko do 100 K. Tudi pekarnica na par se je pridružila tem sklepom. — Moka se je podražila za okoli 8 K pri kvintalu.

Kaj vera, politika, politika! — V „Nasi Slogi“ čitamo dopis iz Kastelirja, iz katerega posnemamo to-le: „Ko so naši možje dne 4. junija t. l. v razburjenju rekli biskupu (Flappu), da postanejo makari socijalisti — a pod tem so mislili brez dvoma brezverci — ako se ne bo spoštovalo njihovih pravic v cerkvi, odvrnil jim je ekscelence Flapp: Bodite, kar hočete! Njemu po tem tudi ni mar, ako se ljudje odvrnejo od vere, samo da on tira istrsko-italijansko politiko, politiko kamore v Istri, katerega hoče uničiti naš hrvaški in slovenski narod v Istri. Po onem času, kakor smo zadnjic omenili, zahajajo k nam vedno več c. kr. žandarji, ob nedeljah pa strazijo pred cerkvijo, da se ne pripeti kaj zlega onim, ki hočejo uničiti naš jezik in nas. Po onem času hodijo ljudje vedno manj v cerkev — ekscelence škof Flapp je po onih njegovih besedah gotovo tudi s tem zadovoljen. Ali kolikor jih hodi, težko da je pri njih prava pobožnost, ker v njih se vedno vre, ter ne prestane, dokler se ne da zadostjenja tako surovo potlačeni pravici. Pisec uvodnega članka „Nase Sloge“ 7. t. m., govoreč o krščansko pastirskem delovanju ekscelence Flappa v naši škofiji ter spominjaje se skoro dvajsetletnice tega od zgoraj odlikovanega delovanja, veli, da naj mu istrski Hrvati ob tej priliki postavijo spomenik z nadpisom: „Od kuge in gladi in takih škofov oprosti nas Gospod! Amen“. Mi pa, videti, kako ljudje, vsled postopanja njihovih nižjih in višjih duhovnih pastirjev, tako pri nas kakor drugod, zahajajo vedno manj v cerkev, mislimo, da bi se moglo dogoditi i to, da naši ljudje dvajsetletnico biskupovanja ekscelence Flappa proslavimo s tem, da ne gre nikdo v cerkev, nad katero je ekscelence Flapp gospodar in katero upravljajo njegove italijanske ali italijanške kreature“.

Pet malopridnih mladčev, po imenu Stekar, Mrak, Jevšic, Tensic in Fiegl, v starosti 15—18 let, se potika okoli in krađepo poljih in vrlih. Policija jih je zasledovala in slednjič zasledila ob Soči, ko so pekli ukradeni krompir. 4 so ušli čez vodo, Stekarja pa so aretirali.

Vojski pridejo. — Jutri dopoldne pride v Gorico tretji bataljon 47. pešpolka iz Maribora, da se bo deležil velikih vojaških vaj s tukajšnjimi drugimi bataljoni omenj. pešpolka. Nastani se v topničarski vojašnici, ker so topničarji odšli v Krško na Kranjsko.

Izpred sodnije. — Anton Makor iz Tržica je pretil nevarno dne 1. maja Tom. Sartoriju, L. Blažicu in L. Petarinu, da jih umori itd. Dobil je 4 mesece ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem vsaki mesec.

Anton Pertovt z Ravni se je bil v pijanosti zoperstavil domačemu redarju Ant. Zbogarju ter ga osuval. Dobil je za to dva meseca strogega zepora s postom vsaki teden.

V tukajšnje bolnišnice, in sicer v oddelek za umobolne, so pripeljali nekega Ant.

Blažica iz Kozbane, ki je hotel svojo ženo in dva svoja otroka umoriti. Kareti pa so ušli.

Radi nesrečno ljubezni v vodnjak. — Neka 20 letna Jožefa Šuligojeva v Lokovcu se je čutila nesrečno. Ljubezen, o kateri je sodila, da ne dobiva dovoljnega odmeva v srcu izvoljenca, je jo napravila molčečo, otožno. Končno je sklenila umreti. Šla je k vodnjaku, rekla je, da gre pod vodo, v resnici pa je skočila v vodnjak ter našla v njem smrt. Ker je ni bilo dolgo časa domov, so jo šli iskat in so našli truplo v vodnjaku, od koder so isto hitro potegnili ter prenesli domov.

V Ajševci sta razsajala — kakor se poroča — v nedeljo zvečer, in sicer v Komelovi gostilni Ivan Mladovan, 22 let star, in Vincenc Mervic, 54 let star. V gostilni sta vpila in grozila, na kar so ju posadili na cesto. Pri tem je bil ranjen na glavi z nožem Iv. Zaver. Ona dva sta razbila nekaj stolic, tolkla po vratih in kamenje metala v hišo. Izročili so ju sodniji.

Gasilec, ponor! — K slavlju 25 letnice gasilnega društva postojinskega se je prijavilo že sedaj nad 600 gasilcev, dasi se se le koncem tega tedna prične z razposiljanjem vabil odnosno sporedov. Ne zamudite lepe prilike, ko bo možno ogledati svetovno slovečo jamo v svojem sijaju za malo vstopnino. — Odbor je oskrbel za moštvo po ugodnih, nepretiranih cenah obed po vseh postojinskih gostilnicah ter da se gasilci udobno razdele po krčmah. Na pomoč!

Zapeljani kmetje. — V Poljanah nad Škofjokolo je bil ustanovil neki „gorec“ kaplan „kmetijsko zadrugo“, ki je šla tisto pot kakor vsi taki konsumi, namreč pod zlo, kmete, ki so bili v „odboru“, so postavili pa pred sodnijo, češ, da so spravili zadrugo v bankerot, ne da bi se mogli sklicevati na nezakrivljeno nesrečo. Dolgov se je nagromadilo 33.000 K, aktiv je bilo le 12000 K. Duhovniku-ustanovitelju se seveda ni zgodilo nič, ker si vsi krijejo hrbte pravočasno. Ubogi zapeljani kmetje bodo morali sedeti po 10, 14, 21 dni. Sodnija je upoštevala, da so bili zapeljani!

Nova vrsta cigaret pride s prvim januarjem prihodnjega leta v razprodajo. Za to vrsto cigaret se bo rabil večinoma ruski tobak in bodo stale po 2 stot. komad. Po vnanji obliki se bodo te cigarete razlikovale od drugih toliko po zviku, v katerem je tobak, kolikor po ustniku.

Utonil je v Tržicu 4½ leta stari otrok Josip Malaroda. Igral se je pri kanalu, pri tem zdrknul vanj ter utonil.

Omnibus na kolodvor. — Izpred hotela „pri zlatem jellenu“ vozi k vsakemu vlaku omnibus. — Ker mu lahonski „Corriere“ napoveduje boj vsled slovenskega napisa, moramo pa mi priporočiti ga rojakom, ki prihajajo v Gorico ali odhajajo po železnici.

Sobe za prenočišča. — V hotelu „pri zlatem jellenu“ so vse sobe za prenočišča prenovljene ali docela nove, a na čistoto se pazi z največjo skrbnostjo. Gotovo je, da bo zadovoljen s prenočiščem vsakdo, ki pride v ta domači hotel. Cene so prav nizke, od 60 kr. do 1 gl.

Bolezen na trtah. — V „Südslovenische Presse“ čitamo, da se je v plujskem okraju pojavila na trtah neka bolezen, kateri se ne pozna vzroka. Čudno je sosebno, da bolezen različno nastopa in da se prijemlje tudi obilo skropljenih trt. Grozdje postaja črno, jagode se suše in odpadajo. Reči se mora, da je že polovica pričakovane letine padla kakor žrtev te bolezni. Želeti bi bilo, da strokovnjaki dajo kakega pojasnila o tej bolezni.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli — Glubich.

Prodaja topolov. — V nedeljo 7. avgusta bodo prodajali topole, ki stoje na Živinskem trgu. Topolov je 40. Topoli se morajo odstraniti, ker pojde čez Živinski trg nova železnica.

Svila za neveste od 60 kr. do gl. 11-35 v vseh barvah. Franko in carlne prosto na dom. Bogata uzorna zbirka z obratno pošto. **Tovarna svile Henneberg v Curlihu.** (3)

Razgled po svetu.

Zadnje vesti z bojišča. — Vladivostok brodovje se nahaja blizu tokijskega zaliva. — Japonci so pričeli baje obci naskok na Port-Artur. — Port-Artur je s provijan-

tom bogato oskrbljen. — Pri naskoku vporabijo Japonci 80.000 mož. — Da bi bil Kurpatkin ranjen, ni res.

Atentat na ruskega ministra Pleve. Dne 28. t. m. je bil ruski minister notranjih stvari Pleve umorjen. Brzojavka iz Petrograda opisuje atentat tako-le: Atentat na ministra notranjih stvari Pleve se je izvršil v trenutku, ko je kočija prisla do mostu pred varšavskim kolodvorom. V enem oknu gostilne nahajajoče se na desno od mosta, je sedel neki mlad mož, ki je pazljivo gledal na cesto. Ko je isti zagledal kočijo ministra Pleve, ki se je hotel podati v Krasnoje selo čestitat za god velikemu knezu Vladimirju, je vrgel skozi okno bombo, ki se je po eni verziji razletela pod kočijo, po drugi padla pa naravnost v kočijo. Ministru je bila odbita glava od telesa, leva roka in obe nogi. Od voza so ostala le zadnja kolesa. Detonacija je bila silna. Vse šipe kolodvorske fasade obrnjene proti mostu so bile razbite. Telo umorjenega ministra je policija odstranila in pokrila s pogrinjalom. Ko je zločinec hotel ostaviti gostilno, je bil na vratih aretovan. Zbrana množica se je hitro razkropila, ko se je doznalo, da ima zločinec še drugo bombo, katero so mu pa takoj vzeli.

Morilec noče povedati svojega imena. Nosil je cepico železniškega uradnika. Ranjenih je več oseb.

Demonstracije so v Trstu na dnevnem redu. Sedaj demonstrirajo irredentovski življi, sedaj se oglašajo drugi. V celrtek zvečer n. pr. so demonstrirali avstrijski patrijotje, ki so klicali „Evviva l'Austria!“ in „Viva Trieste austriaca“. Ranjen je bil Janez Werk (Vrh), izdajatelj „Il Gazzettino“.

Počtena apostrofa. — Profesor Jagić je velik učenjak. Toda profesor Jagić ni znan samo kakor učenjak, ampak je na glasu tudi kakor slab Slovan, ki se spozablja v izjave in dejanja, po katerih padajo slavofobi kakor lačni psi na kost. Zalostno zaslovi je Jagić, ko je jezik, ki ga govori narod v Bosni in Hercegovini, avstrijski diplomaciji na ljubo proglasil za „bosanski jezik“, kar naj bi bil nov klin v narodno jedinstvo Jugoslovanov. Nedavno temu pa se je Jagić spozabil tako daleč, da je nečuvno razžalil narod srbski, češ, da so Srbi v zlic Vukovićevemu pravopisu ostali — prasicarji! Na to nečuvno žaljenje, nedostojno olikanega človeka sploh, kamo-li, ako je zalilec sam Slovan, reagira list „Novoje Vremja“ z apostrofo: „Kaj pa so Hrvati pridobili z latinico? Da so južni Slovani zaostali v kulturi, na tem je kriv njihov medsebojni razdor, nasprotovanje radi Velike Srbije in Velike Bolgarske, nasprotovanje, podžigano od ljudij, ki ti hoteli, da Jugoslovani vsprejmejo — nemški jezik kakor skupni jezik.“ Hvale vredno je, da ni ruski list za besede Jagićeve proglasil odgovornim nikogar drugega nego Jagića samega, katerega že davno obsojajo tudi zavedni Hrvatje, ker je vsikdar na razpolago protislovenskim politični svrham, a nikdar — slovenski učenjak. „Ed.“

V Trstu je 8000 otrok, ki so po zakonu dolžni obiskovati šolo, ali rastejo vendar brez elementarnega pouka. Tako se je znovic konstatiralo, in sicer to pot v „Triest. Zeitung.“

V Pastenerjevem zavodu v Budimpešti se je minoli mesec zdravilo 275 oseb, katero so vgrizli psi. Vsi so cepljeni s serumom. Razmerno največ bolnikov je iz Hercegovine.

Po zadnjem Judeškem štetju je baje v Avstriji nič manje nego 1.780.000 ženskih, ki imajo ime Ana.

Hrvatska zastava na Boki. — Povodom pogoščenja častnikov ameriske mornarice je bilo prvič, da je z guvernerjeve palače med drugimi zastavami plapolala tudi hrvaška trobojnica. Avtonomisti do bili vsled tega strašno razkačeni in razen oficijalnih osebnosti ni hotel nihče povabljenih priti h guvernerju na kosilo.

Umrovljenje poveljnika vojne mornarice Spauna. „Bosn. Post.“ je izvedela baje iz zanesljivega vira, da pojde poveljnik avstrijske vojne mornarice admiral baron Spaun v kratkem v pokoj. Spaun je dovršil meseca maja 71. leto starosti, a imenovan je bil na sedanje mesto po smrti admirala barona Sternecka leta 1897.

Prakleni Angleži. — Angleški kmeti se tožijo, da nimajo dosti koscev. Na to pa se je ponudilo na stotine trgovskih pomočnikov v Londonu raznim kmetom v okolici, da jim pojdejo pomagat spraviti letino, ako jim dajo hrano in stanovanje prosto. Tako hočejo prebiti ti pomočniki poletne počitnice.

Kolera v Pernu. — Kolera v Tehranu nekoliko pojenjuje. Prejšnje dneve je umrlo na dan po 1500 ljudij, sedaj jih umrje po 300. Bolezen so zanesli meščani tudi v vasi.

Francoški menthi bi se radi naselili v Nemčiji. Neka kongregacija se razgovarja z nekim plemenitašem v Münsterlandu za nakup velikega posestva, jezuiti pa bi se radi naselili okoli Berlina.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih
ter na deželi. 2 35 -8

Mirodilnica

Karol Volpis

Gorica, Gosposka ulica št. 15. (v lastni hiši)

nasproti „Trem kronam.“

Velika zaloga

barv, mirodil, kemičnih izdelkov, portlandskega in roman cementa iz tovarne Egger & Lüthi Kusstein, Tirolsko.

Vse po najnižjih cenah.

Sladočarica (sirup)

Tamarindo

pripravljen v kemičnem laboratoriju

LEKARNE CRISTOFOLETTI.

Najboljša higijenična in okrepčevalna pijača v poletnem času.

Cena steklenici 80 vin.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posejila: na vknjižbo po 5 1/2 %, na varščino ali zastavo 6 %, na menice 6 %. Glavni deleži koncem leta 5 1/2 %.

Stanje 31. dec. 1903. (v kronah): Članov 1777 z deleži K — 123.644. — Hranilne vloge 1.416.573 66. — Posojila 1.471.650 42 — Vrednost hiš 162.162 93 (v realnici so vredne več). — Reservni zalog 70.125 85.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Odlikovan fotografski atelje

Anton Jerkič

Gorica, Gosposka ulica št. 7. II. nadstropje

je največji in najmodernejši urejen atelje na Primorskem.

Izvršitev fotografij vseh vrst je neprekosljiva.

Na razpolago je nešteto pohvalnih pisem.

Cene nižje kakor pri konkurentih.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

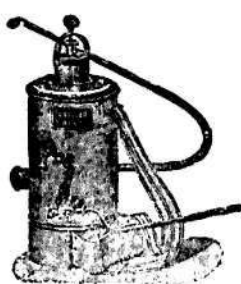
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Delniško društvo združenih pivovarov Zalec-Laški Trg in plzenjskega piva „vrazdroj“ iz sloveče češke „Mošćanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerno. Postražba poštna in točna.

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadjno drevje z mešalom za mešanico iz bakra in apna tako, da se najedenkrat na dve cevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadjno drevje z natanjko namerjeno petrolmešanico, svetilnice na acililen da se ulove leteči hrošči, hidravlične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje s diferencijalnim pritiskom,

stroje za drobljenje, stiskalnice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žveplanje,

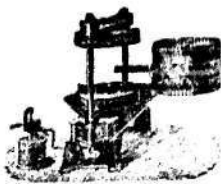
sesalke za vino, cevi za vino,

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot zbiralnike (triere), mlatilnice, vitale (gepel) i. t. d. razpošilja kot specialitate po najnižjih tovarniških cenah

Ig. Heller, Dunaj, II. Praterstrasse 49.

Cenilistki zastoj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Christofle & Co.

c. in kr. dvorni založniki

Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5

Težko posrebrnjeno

namizno orodje in posodje vseh vrst (žlice, vilice, noži itd.)

Pripoznavni najboljši izdelki izredne trpežnosti.

Največja izbira najlepših modelov.

Ilustrovan cenik na zahtevanje.

Vsi Christoflovi izdelki imajo v jamstvo svoje izvornosti vtisneno gorju varnostno znamko in ime Christofle.

Hočete dolgo živeti

In se radovati svojega zdravja! Dapa to dosežete, morate skrbeti za zdrav želodec in za urejeno prebavo. Vsakemu, kdor si je pokvaril ali pa prehladil želodec z neprebavljivimi, prevročimi ali premrznimi jedmi pomaga gotovo

Germanova življenska esenca,

katera se da vspešno uporabiti pri: pomanjkanju teka, oslabelem želodcu, napenjanju kolena, zgari, slabostih, glavobolu, omotici, krčih, zaprtosti in zapečenosti, hemoroidih (zlati žla). Po preoblihi obedi, posebno po mastnih in težko prebavljivih jedih, odstrani onemnjena esenca pritisk in bolečino, pospešuje tek, v led česar pripomore v veliki meri k vzdrževanju in hranitvi telesa. S tem da izloča vse pospešene sokove iz telesa, čisti tudi našo kri in ima med vsemi enakimi sredstvi prednost radi svoje absolutne neškodljivosti tudi po dolgotrajni uporabi, ker je pripravljena iz najčistejših in najbolj čistih rastlinskih sokov, ker ima prijeten grenkoaromatičen okus tako, da jo radi zauživajo celo občutljive osebe, ženske in otroci.

Germanova življenska esenca naj bi ne manjkala kot pravo ljudsko in domače sredstvo v nobeni hiši, ker nas obvaruje večkrat resnih boleznih tam, kjer nimamo kaj posebnega zdravnika pomoči. Pri kučanju zahtevaj vedno „Germanovo življensko esenco“ iz lekarn „Pri črnem orlu“, v Belovaru, ker je še polno sredstev z eno kim imeno „Loda“ in kakor ne z isto rednostjo. Kot znamenje pristnosti nosi vsaka steklenica zavita v zelenem kartonu polno ime firme: lekarna „Pri črnem orlu“ K. German v Belovaru (Hrvaško), kamor naj se pošiljajo tudi vsa po tva naročila. Cena steklenice je K 1.4, po pošti se pošiljajo najmanj tri steklenice. Zašek stane 40 vinarjev pri poštnem povzetju, pa tudi če se razpošilja po svetu. Naslovi hodijo točno pisani. Poja nila na vorašanja, prospekti in navodila k uporabi zastoj.

Germanovo življensko esenco priporočam kar najtopleje trpečemu človeštvu, ker sem se preprčal na sebi in tudi na mnogih mojih faranor, ka erim sem iste priporočil o njihovi uspehu.

Edmund Medecott, župnik v Troj tva (Hrvaško).

Steklenice, katere sem naročil, so dobrodejno uplivate name in prosim še za šest steklenic.

Peter Gradinač, župnik v pok. Gradec, Zinzendorfasse.

Poročam Vam, da sem poskušal z različnimi sredstvi, toda nobeno ni imelo istega učinka name kot Germanova življenska esenca.

Andreas Žilek, Sv. Ana.

Prosim zopet za osem steklenic življenske esence, katero hočem priporočiti vsem onim, ki bolehalo na želodcu. Čutim, kako se mi vrača vedno bolj zdravje.

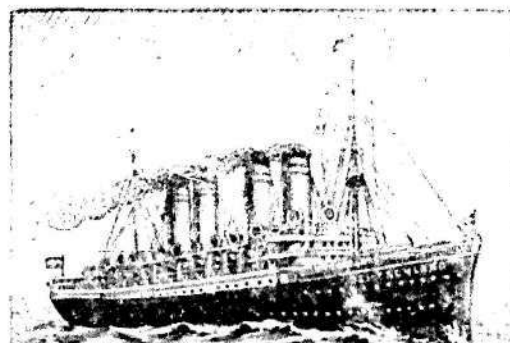
Polonica Haber v Semriachu pri Pegg vu.

Sedaj gld. 60

zelo znižane

vozne cene v

Ameriko

Prej gld. 105

Ravno ista

vožnja in po-

strežba

kakor prej

Iz Ljubljane v Novi-York samo gld. 60

s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvania, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, California itd. toliko višje kolikor je tarfina cena po ameriški železnici; s priznani najboljšimi parniki družbe

Hamburg - Amerika Linie

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, naj pošlje 20 kron are na moj naslov:

Fr. Seunig — Ljubljana, Dunajska cesta 31.

— Zahtevajte pri nakupu —

Schicht-ovo štedilno milo

Varstvena znamka.

z znamko „JELEN“.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj dobro pazi da bo ime! vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Aussig a. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Dobiva se povsod!

— Zastopnik: Umberto Bozzini — Gorica, Stolna ulica št. 9. —